

Uchwała Nr XXVI/ 136 /05
Rady Powiatu w Rybniku
z dnia 13 stycznia 2005 r.

w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), na wniosek Zarządu Powiatu, Rada Powiatu uchwała:

§ 1

Przyjąć Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

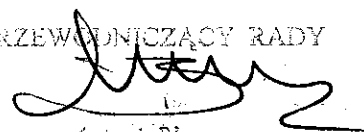
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Antoni Błuszczyński

RADCA PRAWNY

mgr Stanisław Cichecki
ADWOKAT

Załącznik do uchwały
Nr XXVI/136/05
Rady Powiatu w Rybniku
z dnia 13 stycznia 2005 r.

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
POWIATU RYBNICKIEGO**

Rybnik 2004

Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego opracował :
mgr Łukasz Ordoń

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

1 SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

Rozdział I

Teren realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Rozdział II

Planowane projekty i zadania inwestycyjne w podokresie 2004-2006 i w latach następnych Powiatu Rybnickiego

Rozdział III

Zadania planowane do realizacji w latach 2004 – 2006r. udziałem funduszy krajowych i strukturalnych

Rozdział IV

Powiązanie projektu z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu

Rozdział V

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu

Rozdział VI

Plan Finansowy i realizacja zadań na lata 2004-2006r.

Rozdział VII

System wdrażania, sposoby monitorowania, ocenienia PRL

Analiza SWOT

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Wstęp

Wymóg opracowania Planu Rozwoju Powiatu Rybnickiego jest podyktowany tym, iż istnieją obowiązki przyjętej procedury tworzenia dokumentów związanych z absorpcją funduszy strukturalnych UE. Plan Rozwoju stanowi źródło rozwiązań systemowych wynikających ze „Strategii Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Rybnickiego do roku 2015” zatwierdzonej Uchwałą Rady Powiatu nr XVII/90/04 – 25.03.2004 roku. Plan Rozwoju będzie równocześnie realizowany w ramach działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego jak również innych funduszy pomocowych. Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje lata 2004-2006r. (dla okresu programowania funduszy UE 2000-2006r.).

Niniejszy plan ma odzwierciedlenie w poszczególnych dokumentach programowych którymi są:

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 - dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych, jak i zintegrowanych wieloletnich programów operacyjnych. Zawiera propozycje celów, działań oraz wielkości interwencji Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, ukierunkowanych na zmniejszanie dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy krajem akcesyjnym a Unią Europejską. Na podstawie tego dokumentu kraj wchodzący do Unii prowadzi uzgodnienia z Komisją Europejską w zakresie Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – jest jednym z siedmiu programów operacyjnych, które posłużą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju (NPR) /Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/CSF). Program ten rozwija cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

„Według ZPORR-u warunkiem koniecznym do uzyskania dofinansowania w ramach Działania 3.1 oraz 3.2 jest załączenie Planu Rozwoju Lokalnego powiatu do wniosku o dofinansowanie zadania inwestycyjnego. W planie tym powinno być ujęte zadanie, o dofinansowanie którego ubiega się powiat.”

Uzupełnienie ZPORR zawiera m.in. wykaz typów beneficjentów, kryteria wyboru projektów do realizacji w ramach ZPORR oraz wskaźniki ich monitorowania. Przyjęcie Uzupełnienia ZPORR umożliwi rozpoczęcie w regionach procedury naboru wniosków do ZPORR. W ramach ZPORR możliwa jest realizacja różnego rodzaju projektów, służących rozwojowi regionalnemu w Polsce, mających na celu m.in. poprawę stanu regionalnej oraz lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, rozwój zasobów ludzkich w regionach (poprzez reorientację zawodową, programy stypendialne, itp.) oraz rozwój przedsiębiorczości (m.in. przez wspieranie mikroprzedsiębiorstw).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego – jest to komponent Narodowego Planu Rozwoju, który stanowił podstawę negocjacji pomiędzy Polską a Unią Europejską w sprawie przyznawania Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności na lata 2004-2006.

Dokument ten łączy w sobie elementy Strategii Powiatu jak i elementy Wieloletniego Planu inwestycyjnego uwzględniającego planowane przez te dokumenty zadania, które mają być wspierane środkami strukturalnymi UE.

Plan Rozwoju Lokalnego jest tego typu dokumentem, który posiada formę otwartą co umożliwia wprowadzanie w późniejszym czasie korekt, które to wynikają z procesu transformacji społeczno – gospodarczych, jak również ze zmian inwestycji priorytetowych podjętych przez Powiat Rybnicki.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Rozdział I

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Położenie geograficzne

Ziemia Rybnicko - Wodzisławska położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, w centralnej części Kotliny Raciborsko-Oświęcimskiej (zwanej Płaskowyżem Rybnicko - Wodzisławskim), graniczy od północy z Górnśląskim Okręgiem Przemysłowym, od zachodu z Opolszczyzną, od południowo-wschodu ze Śląskiem Cieszyńskim, a od południa z Republiką Czeską. Jeszcze w okresie międzywojennym zaliczana była do tzw. Śląska Zielonego razem z Beskidem Śląskim, co po dzień dzisiejszy jest w dużej mierze aktualne. Zajmuje powierzchnię 870 km² (powiat rybnicki i wodzisławski oraz powiaty grodzkie: Jastrzębie, Żory i Rybnik), a zamieszkuje ją około 560 000 osób.

Obszar Ziemi Rybnicko - Wodzisławskiej charakteryzuje się zarówno dużym nasyceniem przemysłu (górnictwo, przemysł maszynowy, branża spożywcza), jak również sporymi terenami leśnymi oraz rekreacyjnymi. Lasy "odgradzają" omawiany teren od północy (GOP). Również bliskość Beskidu Śląskiego i Żywieckiego ma niewątpliwe znaczenie. Oprócz terenów leśnych krajobraz Ziemi Rybnicko - Wodzisławskiej urozmaica Zalew Rybnicki, liczne stawy oraz pagórkowate, polodowcowe ukształtowanie terenu.

Na tym to obszarze w wyniku reformy administracyjnej kraju z 1 stycznia 1999 roku na mapie Polski pojawił się ziemski Powiat Rybnicki o powierzchni 224 km², który obecnie zamieszkuje około 74 tys. mieszkańców.

Powiat rybnicki leży w centrum subregionu zachodniego województwa śląskiego. Przez teren powiatu przebiega 6 dróg wojewódzkich. Równocześnie przez teren Świerklan i Czerwonki-Leszczyn będzie przebiegał południowy odcinek autostrady A1 Północ - Południe.

Powiat rybnicki graniczy z trzema powiatami ziemskimi (raciborski, wodzisławski, gliwicki) jak również znajduje się w sąsiedztwie miast na prawach powiatu Żory i Rybnik. Miasto Rybnik (powiat grodzki) znajduje się w centralnej części powiatu dzieląc jego strukturę na 3 części niepołączone ze sobą co stanowi wyjątek w skali całego kraju.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

W jego obrębie znajduje się pięć gmin: Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Świerklany.

Obszar powiatu, mimo iż położony w rejonie eksploatacji górniczej nie jest pozbawiony walorów przyrodniczych i turystycznych. Na jego terenie znajduje się duża ilość szlaków rowerowych łączących atrakcyjne dla zwiedzających miejsca: drewniane kościółki z XVI - XVIII wieku, zabytki techniki, żerowiska bobrów, pomniki przyrody. Część gmin powiatu rybnickiego leży w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Najwyższe wzniesienie znajduje się w Czerwionce - Leszczynach – góra Ramża (325 m n.p.m.) jest najwyższym wzniesieniem na płaskowyżu rybnickim.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I POWIERZCHNIA

POWIAT					Gminy				Miasta	Miejscowości wiejskie
	W km ²	w odsetkach	w % ogółem		ogółem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie		
			użytki rolne	lasy i grunty leśne						
Rybnicki	225	1,8	52,3	33,5	5	-	1	4	1	25

Tabela: dane Wydział Geodezji Powiatu Rybnickiego (Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej)

Struktura powierzchniowa powiatu rybnickiego

Gmina	Powierzchnia użytków rolnych		Powierzchnia lasów		Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych		Powierzchnia pozostałych gruntów		Razem
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
Jejkowice	482	63,5	186	24,5	84	11,1	7	0,9	759
Gaszowice	1664	85,1	60	3,1	203	10,4	27	1,4	1954
Lyski	3177	54,9	2208	38,2	341	5,9	57	1,0	5783
Świerklany	1539	64,1	355	14,8	373	15,5	135	5,6	2402
Czerwionka - Leszczyny	5190	44,9	4836	41,8	1094	9,5	445	3,8	11565
RAZEM	12052	53,7	7645	34,0	2095	9,3	671	3,0	22463

Tabela: Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Rybnickim - stan na 1 stycznia 2003r. – dane Wydział Geodezji Powiatu Rybnickiego (Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej)

Klimat

Województwo Śląskie, którego powierzchnia wynosi 12 294 km² (ok. 4% powierzchni kraju), położone jest na obszarach Niziny Śląskiej, Wyżyny Śląskiej, Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, częściowo Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Kotliny Oświęcimskiej, Pogórza Karpackiego oraz Beskidów Zachodnich (Beskid Śląski i Żywiecki). Według jednej z bardziej znanych, klasycznych regionalizacji klimatycznych (wg E.Romera), województwo śląskie leży w zasięgu pięciu krain należących do dwóch typów klimatycznych.

Południowy fragment środkowej części województwa, który obejmuje m.in. powiat rybnicki, jest zaliczany przez Romera do typu klimatów podgórskich nizin i kotlin. Zaznaczają się tu wpływy kontynentalne, wyrażające się wzrostem amplitudy rocznej temperatury powietrza w kierunku wschodnim. Okres wegetacyjny wynosi tutaj 210 dni. Charakteryzowane przez Romera – poza obszarami góorskimi – strefy mezoklimatyczne, nie mają wyraźnych granic i ulegają przesunięciu zależnie od aktualnych fluktuacji klimatu.

Powiat Rybnicki położony jest w niewielkiej odległości od wylotu Bramy Morawskiej. Obniżenie Bramy Morawskiej sprzyja przenikaniu ciepłych, a czasem wręcz gorących mas powietrza o różnorodnych cechach fizycznych. Częste wędrowki mas powietrza, przemieszczających się z różnych stron, powodują dużą zmienność typów pogody, a klimatowi nadają charakter klimatu przejściowego, posiadającego zarówno cechy klimatu morskiego, jak i właściwości klimatu lądowego. Przejściowość ta objawia się między innymi trudną do przewidzenia pogodą w poszczególnych porach roku i poszczególnych latach. Bardzo mroźne i suche zimy oraz bardzo gorące i wilgotne lata przeplatają się z zimami ciepłymi i deszczowymi oraz chłodnymi i deszczowymi latami.

Średnia temperatura roczna wynosi +7°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najchłodniejszym styczeń. Opady kształtują się w granicach 600-900 mm rocznie. Wiatry są słabe i bardzo słabe głównie z kierunku zachodniego.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Poza czynnikami naturalnymi, ważnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się klimatu Powiatu Rybnickiego i całego województwa śląskiego jest działalność gospodarcza człowieka. Na obszarze województwa znajdują się cztery duże Okręgi Przemysłowe:

1. Częstochowski na północy,
2. Górnśląski wraz z Rybnickim w centrum
3. Bielski na południu.

Głównymi gałęziami przemysłu Górnśląskiego są: górnictwo węgla kamiennego, hutnictwo żelaza i innych metali. Ta duża koncentracja przemysłu oraz znaczny stopień zurbanizowania powoduje występowanie znacznie większej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych niż w innych częściach kraju. Ma to wpływ na zmianę struktury tzw. warstwy czynnej atmosfery. Następstwem tego zjawiska jest inny przebieg elementów klimatu niż w warunkach naturalnych.

Budowa Geologiczna

Najstarsze skały odśłaniają się w Rybniku na zboczach dolin dopływów Nacyny i na niewielkim garbie w Niedobczycach. Są to łupki piaszczystoilaste, piaskowce drobnoziarniste i węgiel kamienny z okresu górnego karbonu. W wielu miejscach na zboczach doliny Rudy i jej dopływów, na powierzchni, a także lokalnie płytko pod powierzchnią terenu zalegają trzeciorzędowe, ilły morskie z mułkami i piaskami. Miejscami występuje w nich także gips, siarka i sól kamienna. W wyższych partiach ilaste osady trzeciorzędu zawierają piaski z syderytami i wkładkami węgla brunatnych. Osady te ujawniają się także na skarpach wyrobisk cegielni położonych w Wielopolu i Chwałęcicach.

Najbardziej rozpowszechnione w okolicach Rybnika są osady wolnolodowcowe powstałe w wyniku akumulacyjnej działalności lądolodu w okresie plejstocenu. Są to głównie piaski i piaski ze żwirami oraz żwiry różnej wielkości, niekiedy z głazami, ale także wkładkami mułków i ilów. Należą one do dwóch poziomów: tzw. podglinowego i nadglinowego. Dolny jest wiązany z fazą nasuwania się lądolodu odrzańskiego. Zawierają one zróżnicowany materiał skalny zarówno pochodzenia

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

skandynawskiego, sudeckiego, karpackiego jak i z Opolszczyzny. Dowodem na to są nie opisywane wcześniej potężne głazy narzutowe z okolic Karnatowca i Gotartowic na czele z największym na Górnym Śląsku – niedawno odkrytym – głazem im. Oskara Michalika, a także potężne głazy znad Stawu Ławczok w Żorach. Niektóre wzniesienia w Rybniku uważane za moreny czołowe mają charakter wzgórz kemowych.

Do osadów wodnolodowcowych bardzo podobne są utwory akumulacji rzecznej zdeponowane po ustaleniu kierunku odpływu wód od okolic Żor ku zachodowi.

Z dużych dolin rzecznych wywiewany był pył, z którego powstawał less. Na Płaskowyżu Rybnickim pokrywa lessowa osiąga miąższość od kilkudziesięciu centymetrów do ponad 3 metrów. Są to lessy związane genetycznie z doliną Wisły skąd wschodnie wiatry, przede wszystkim w drugiej części zlodowacenia północnopolskiego, nawiewały pył.

Kolejnym osadem o genezie eolicznej, tym razem z końca ostatniego zlodowacenia i początków holocenu są piaski eoliczne. Zostały one zdeponowane w postaci wydmy i pokryw eolicznych.

Najmłodsze – holocenijskie osady powszechnie występujące w okolicach Rybnika budują najniższe terasy rzeczne. Reprezentowane są przez: piaski, mady, namuły organiczne i torfy, które szczególnie szeroko rozpowszechnione są w dnach doliny Rudy i jej głównych dopływów.

Rejon Powiatu Rybnickiego położony jest również w zasięgu oddziaływania Kotliny Oświęcimskiej, w której występują utwory miocenijskie Zapadliska Przedkarpackiego. Ponad lądowymi utworami piaszczystymi lub ilastymi najniższego miocenu, występują tu trójdzielne osady miocenu morskiego – reprezentowane głównie przez ily, ily margliste z wkładkami piasków. Wśród tych osadów występują ewaporaty, głównie gipsy, a w rejonie Rybnika również sole. Utwory chemiczne reprezentują wyższą część dolnego tortonu, natomiast torton górny jest ilasto-piaszczysty, niekiedy z tufitami. Ogólna miąższość osadów miocenijskich jest rzędu 1000 m.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Rzeźba Terenu

Aby zrozumieć orografię i typy rzeźby, niezbędne jest zarysowanie historii krajobrazu dorzecza Górnej Wisły, które obejmuje swym wpływem ziemię rybnicką.

Najstarsze paleogeńskie założenia rzeźby możemy śledzić w obrębie pasa wyżyn będącego łądem od okresu ustąpienia morza kredowego. Zasadnicze trzy duże jednostki geomorfologiczne dorzecza Górnej Wisły powstały w okresie tworzenia się na przedpolu fałdujących się Karpat fliszowych zapadliska przedgórskiego, w które wlało się morze miocenne, ograniczone od północy podnoszonym wałem metakarpackim. Zatem współcześnie istniejące regiony powstały w zasadzie w miocenie, przechodząc później istotne zmiany związane z ruchami pionowymi (dalej trwającymi), jak też z selektywną denudacją skał o różnej odporności. Morze miocenne, przelewające się ku północy wraz z dźwiganiem Karpat, wypełniło zapadlisko swymi ilastymi i piaszczystymi osadami. Jego osady spotykane są dziś na skłonie pasa wyżyn jak i w brzeżnej części Karpat przeważnie do wysokości 300-500 m n.p.m. Późniejsze dźwiganie całego obszaru powodowało pogłębianie dolin zarówno na Wyżynie, w Karpatach jak i w samym zapadlisku podkarpackim.

Wkroczenie lądolodu od północy, oparcie się na progu Beskidów lub na wyższym wzniesieniu Pogórza i postój u brzegu Karpat w czasie deglacjacji sprzyjały kontynuacji odwodniania równoleżnikowego wzdłuż tzw. Rynny Podkarpackiej. Wody roztopowe mogły przelewać się z przedpola Beskidów Morawsko - Śląskich ku Kotlinie Sandomierskiej, co miało również miejsce w czasie kolejnego zlodowacenia środkowopolskiego, które wkroczyło głęboko doliną Odry. Powstał ostatecznie odcinek dolinny między Zatorem a Krakowem, wiążący obie kotliny – wyżej położoną Oświęcimską i niżej – Sandomierską. Nastąpiło przerwanie połączenia z Odrą. Odpływ dzisiejszym przełomem koło Zawichostu spowodował rozcięcie Kotliny Sandomierskiej dolinami do głębokości prawdopodobnie poniżej współczesnych koryt (10-20 m). Nierówna pokrywa zasypania polodowcowego zachowała się w obrębie wysoczyzn międziodoliny. Różne pogłębienie poszczególnych części kotlin podkarpackich wskazuje, że ruchy tektoniczne w zapadlisku przedkarpackim były zróżnicowane, m.in. wginające tendencje wykazywała Kotlina Oświęcimska

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

a podnoszące Zasanie wraz z obecnym działem wodnym Sanu i Dniestru, jak też Płaskowyż Rybnicki.

W świetle podziału dokonanego przez K. Klimka i L. Starkla (1972) Rybnik leży w obrębie następujących jednostek morfologicznych: Wysoczyzny Golejowskiej, Doliny Rudy, Wysoczyzny Gaszowickiej, Płaskowyżu Rybnickiego. Rzeźba terenu okolic Rybnika należy do umiarkowanie urozmaiconej. Najpowszechniej występujące tu elementy rzeźby wiążą się z działalnością lądolodu odrzańskiego i odpływających z niego wód, a także z działalnością rzek późniejszych pięter zimnych i ciepłych. Istotną rolę w kształtowaniu morfologii tego obszaru odegrały także procesy eoliczne.

Najstarszymi elementami w geomorfologii Rybnika, sięgającymi wiekiem przynajmniej trzeciorzędu, są elewacje i obniżenia o założeniu tektonicznym – zrąb Płaskowyżu Rybnickiego – stanowiący cokół wysoczyzny plejstoceniowej, a także rów Zawady i Rybnika.

Na ukształtowany w znacznym stopniu przez tektonikę i procesy erozyjne obszar nasunął się (drugi na tym terenie) lądolód odrzański. Kierunki jego nasuwania ku południu i południowemu wschodowi warunkowały przebiegi dolin pra-Odry i pra-Rudy i odprowadzającej w tamtym czasie także wody Górnej Wisły. W przeszłości w okolicach Rybnika rysowały się dosyć głębokie doliny rozcinające zbudowany z ilów miocenijskich płaskowyż. Pra - Ruda przed okresem zlodowaceń brała początek w rejonie dzisiejszych źródeł Wisły i zbierała wody z Beskidu Śląskiego. Następnie jako duża rzeka płynęła dość krętą doliną na zachód, a na wysokości dzisiejszych Żor przełamując się przez ówczesny Płaskowyż Rybnicki. Dalej płynęła równoległą doliną nieco przesuniętą na południowy-zachód w stosunku do dzisiejszej w okolicy Rud, a stamtąd w stronę obecnego Koźła.

Na obszarze Powiatu form typowo glacialnych jest niewiele. Bez wątpienia można za nie uznać moreny spiętrzone z okolic Golejowa, Kuźni Rybnickiej i Chwałęcic oraz równinę moreny dennej rozciągającą się na Wysoczyznach Wilczy i Rachowskiej, a także jej fragmenty na wysokości około 250-260 m n.p.m. na Wysoczyźnie Gaszowickiej.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

W następnych okresach zimnych Płaskowyż Rybnicki pokryły utwory lessowe. Ich akumulację należy wiązać z funkcjonowaniem w tym czasie szerokiej doliny Wisły, z której aluwiiw okresowo wywiewane były pyły osadzane na powierzchni wysoczyzny wodnolodowcowo-morenowej.

Kolejnymi formami zaznaczającymi się w Rybniku wyraźnie na odcinkach dolin nie przemodelowanych przez człowieka są terasy rzeczne w dolinie Rudy. Na uwagę zasługują również wydmy i pola eolicznych piasków pokrywowych. Wydmy występują w Rybniku najczęściej na stokach i spłaszczeniach poziomów zasypania osadami wodnolodowcowymi zlodowacenia odrzańskiego.

Ludność powiatu

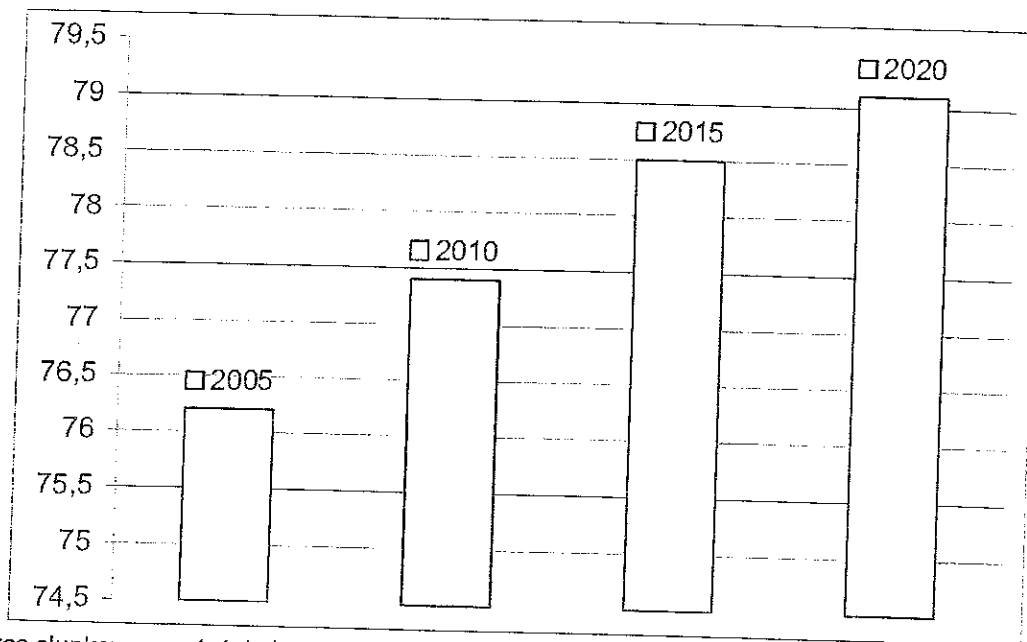
Powiat liczy ok. 74 tys. ludności (rocznik statystyczny 2004) . Największa gmina to Czerwionka – Leszczyny z 41 322 mieszkańców z czego 28 975 osób żyje w mieście, a 12 347 - w pozostałych sześciu sołectwach wchodzących w skład gminy. W pozostałych gminach zamieszkują: w Świerklanach 10 859, w Lyskach 9 014 osób. Gaszowice zamieszkuje – 8 610 osób – z czego w sołectwach oprócz Gaszowic 5 061 osób. Jejkowice mieszkają 3 540 osoby, jest to najmniejsza gmina w województwie pod względem powierzchni. Powiat rybnicki jest jednym z mniejszych powiatów ziemskich województwa śląskiego obszarowo i ludnościowo.

Liczba mieszkańców powiatu rybnickiego systematycznie zwiększa się, podczas gdy liczba ludności województwa praktycznie pozostaje bez zmian, a w niedalekiej przyszłości ulegnie pomniejszeniu, co oznacza większy udział ludności powiatu w ogólnej populacji województwa.

Prognoza wzrostu mieszkańców na następne lata jest bardzo korzystna, ponieważ powiat rybnicki będzie notował stały wzrost ludności. Stanowi to wyjątek na Śląsku albowiem dla całości województwa śląskiego prognozowany jest w następnych latach spadek liczby mieszkańców. Gwarantuje to min stały wzrost wpływów podatkowych, rozwój gospodarczy poprzez wzrost liczby konsumentów. Czynniki ludzki jest istotą w rozwoju i funkcjonowaniu społeczności lokalnej.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Tendencję wzrostu liczby ludności przedstawia w sposób następujący wykres słupkowy:

Wykres słupkowy: wartości pionowe podane są w tysiącach (dane rocznik statystyczny 2002r.)

Gminy Powiatu Rybnickiego należą do średnich – pod względem wielkości oprócz Czerwonki – Leszczyny, która w Województwie śląskim jest drugą co do wielkości gminą wiejsko – miejską pod względem obszaru. Daje to jeden z wyższych wskaźników zaludnienia na 1 km² - 332 osoby w powiatach ziemskich. Z uwagi na gęstość zaludnienia powiat zajmuje jedną z wyższych pozycji - pośród ziemskich powiatów województwa śląskiego – wskaźnik wojewódzki to 393 osoby – uwzględnia także powiaty grodzkie.

Struktura wiekowa ludności powiatu, z perspektywy jego rozwoju jest korzystna. W powiecie mieszka relatywnie mniej osób w wieku nieprodukcyjnym niż w województwie śląskim. Procentowy udział ludności wieku do 18 lat plasuje powiat na 3 miejscu w województwie.

Potencjał ludzki powiatu rybnickiego będzie rozwijał się szybciej niż średni potencjał województwa. Równocześnie z czasem, przy zachowaniu obecnie korzystnej sytuacji w przyroście naturalnym 0,4 oraz saldzie migracji netto 0,7 (Wskaźnik wojewódzki to -1,1 – przyrost naturalny a saldo migracji wynosi -2,1). Struktura ludności powiatu jest bardziej zrównoważona z uwagi na wskaźnik feminizacji – ilość przypadających

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

kobiet na 100 mężczyzn powiat rybnicki (101) województwo śląskie (107) Polska (106).

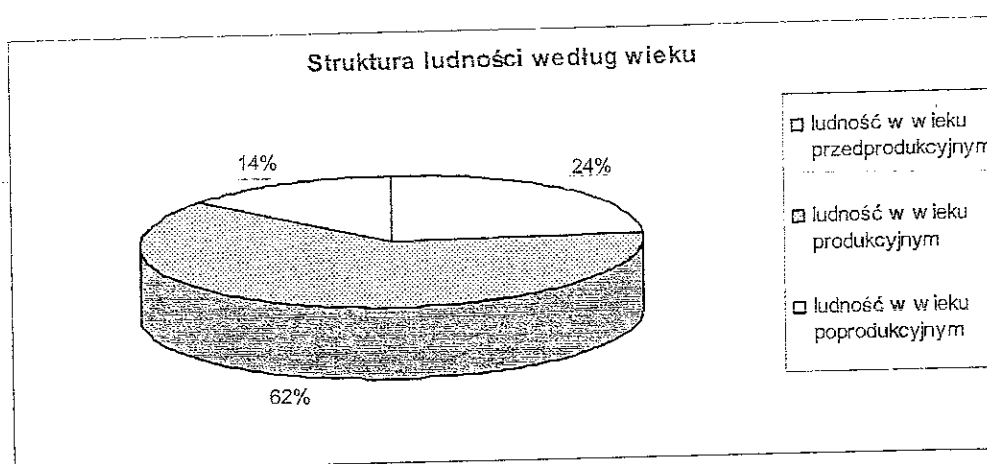
Tabela obrazująca sytuację demograficzną powiatu

Oznaczenie	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
	na 1000 ludności				
Powiat rybnicki	5,2	8,8	8,4	0,7	-2,1
Województwo śląskie	4,8	8,4	9,5	-2,1	-1,1
Polska	5,0	9,5	9,4	-	-

Tabela: dane rocznik statystyczny 2002 r.

Powiat Rybnicki cechuje się dużą ilością osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzieży), który jest na poziomie 24%. Natomiast 14% ludności w wieku poprodukcyjnym to emeryci i renciści – zestawienie to przedstawia wykres kołowy.

Przedstawienie struktury ludności powiatu związanej z wiekiem :

Wykres kołowy : Rocznik statystyczny 2002 r.

W świetle prognozy demograficznej dla Polski oraz województwa śląskiego i województw sąsiednich, potencjał niezbędny do rozwoju, przede wszystkim

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

potencjał ludzki, powinien być wykorzystany do realizacji ekspansywnej strategii rozwoju powiatu.

Rynek pracy, bezrobocie

Bezrobocie – W powiecie rybnickim stopa bezrobocia wynosi 21,5 % i przekracza nie tylko średnią wojewódzką (17,3%), ale nawet średnią krajową, która wynosi 19,5% (dane obrazują stan za II półrocze 2004 roku). Bardzo negatywnym wskaźnikiem ukazującym obraz bezrobocia w powiecie rybnickim jest podział bezrobotnych na grupy wiekowe. Osoby w wieku 18-24 lata stanowią aż 47% osób bezrobotnych (dane na koniec 2002 roku), podczas, gdy średnia wojewódzka wynosi 25%! Zatem zdecydowana większość absolwentów staje się bezrobotnymi bezpośrednio po ukończeniu szkoły. Kolejnym wskaźnikiem ukazującym sytuację na rynku pracy jest dynamika wzrostu bezrobocia, która znacznie przekracza średnią krajową. We wrześniu 2004 roku poziom bezrobocia wynosił 11,3 % w powiecie, 11,1% w województwie i 13,7 % w skali kraju. Podane powyżej dane pokazują, że sytuacja w powiecie rybnickim pogarsza się znacznie szybciej w odniesieniu do sytuacji w województwie i kraju.

Na rynku pracy utrzymuje się w dalszym ciągu bezrobocie nie tylko osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym, ale także tych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Na uwagę zasługuje wzrost aspiracji zawodowych bezrobotnych, liczba bezrobotnych z wyższym wykształceniem z roku na rok wzrasta. Liczba bezrobotnych absolwentów wyniosła 423 osoby. Najwięcej zarejestrowanych jest osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, jak i z wykształceniem zasadniczym. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż bardzo osób uczestniczy w ruchu ewidencji bezrobotnych tylko około 150 osób z różnych przyczyn wyrejestrowuje się z Powiatowego Urzędu Pracy. Szczególnym problemem jest to, iż coraz więcej osób młodych pozostaje bez pracy. W znacznej części tę liczbę stanowią bezrobotne kobiety.

Poziom wykształcenia- Ludności powiatu rybnickiego jest statystycznie najgorzej wykształcona w całym województwie śląskim. Zaledwie 27,6 % osób które ukończyły 13 rok życia ma wykształcenie średnie, lub wyższe. Średnia dla województwa wynosi 40,6%.(dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 rok). W tej

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

sytuacji bezrobotni powiatu rybnickiego mają znacznie mniejsze szanse na rynku pracy ze względu na niski stopień wykształcenia. Należy zatem promować mechanizmy prowadzące do wzrostu zainteresowania edukacją, a także promować więzi pomiędzy samorządem lokalnym i studentami, którzy w dużej mierze zmieniają miejsce zamieszkania po ukończeniu edukacji wyższej.

Poniższa tabela przedstawia:

Bezrobocie rejestrowane i obciążane bezrobociem na 30.09.2004r z wyszczególnieniem na poszczególne gminy

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych stan na 30.09.2004r.	Ludność w wieku produkcyjnym stan na 31.12.2002r ⁽¹⁾	Pracujący stan na 31.12.2002r. ⁽²⁾	Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego ⁽³⁾	Wskaźnik obciążenia bezrobociem ⁽⁴⁾
Powiat rybnicki :	3523	45113	7428	7,8	47
Czerwionka-Leszczyń	2192	25508	4208	8,6	52
Gaszowice	372	5339	486	7,0	77
Jejkowice	180	2170	503	8,3	36
Lyski	344	5359	813	6,4	42
Świerklany	435	6737	1418	6,5	31
Województwo śląskie	310712	3036759	1118538	10,2	28

1. - mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat

- kobiety w wieku od 18 do 59 lat

Źródło: dane Urząd Statystyczny Katowice

2. Źródło: Rocznik statystyczny powiatów Województwa Śląskiego

3. stosunek procentowy liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym

4. liczba bezrobotnych przypadająca na 100 osób pracujących

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Liczba bezrobotnych w powiecie rybnickim na dzień 30.09.2004 r.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych		Z liczby ogółem							w wieku do 24 lat	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
				wykształcenie					podstawowe i niepełne podstawowe			
				wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe					
Powiat Rybnicki	3523	2139	122	710	281	1284	1189		1359	1799		
Czerwionka-Leszczyń	2192	1280	75	397	110	790	802		797	1185		
Gaszowice	372	226	13	92	36	131	100		161	164		
Jejkowice	180	128	8	35	16	68	53		82	82		
Lyski	344	204	10	75	22	139	98		117	158		
Świerklany	435	301	16	111	34	156	118		202	210		
Województwo śląskie	310712	174693	15966	70845	20081	102940	100880		78833	157873		

Źródło: Rocznik statystyczny powiatów Województwa Śląskiego 2004r

Źródło: Rocznik statystyczny powiatów Województwa Śląskiego 2004r.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Mimo wzrastającej aktywności gospodarczej na terenie powiatu poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w nowo powstałych zakładach nadal istotnym problemem jest bezrobocie. Powiatowy urząd pracy dokłada wszelkich starań związanych z poprawą sytuacji i działań na rzecz osób bezrobotnych. Organizowany jest szereg kursów, szkoleń, w szerokim stopniu prowadzone i propagowane jest poradnictwo zawodowe, staże absolwenckie, roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, rozwijanie prac społecznie użytecznych i inne.

Na terenie powiatu istnieje duża sieć szkół gminnych, podstawowych i gimnazjalnych. Powiat dysponuje jedną szkołą ponadgimnazjalną – Zespół Szkół w Czerwionce – Leszczynach, który prowadzi Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane - (specjalności: ekonomiczno-administracyjna, usługowo-gospodarcza, zarządzanie informacją) Technikum- (technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik ekonomista, technik ochrony środowiska), Zasadnicza Szkoła Zawodowa (mechanik-monter maszyn i urządzeń, kucharz małej gastronomii, sprzedawca). Powiatowy Zespół Szkół jest jedną z większych jednostek na terenie kuratorium rybnickiego. Uczy się w nim około 1107 osób i to nie tylko z terenu powiatu rybnickiego ale także z sąsiednich powiatów.

Opieka zdrowotna i społeczna

Opiekę zdrowotną sprawują w poszczególnych gminach powiatu Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, Grupowe Praktyki Lekarskie, Zakład Opieki Zdrowotnej. Powiat rybnicki nie posiada własnego szpitala – rolę szpitala dla mieszkańców powiatu i miasta Rybnika spełnia Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 3 w Rybniku.

W każdej z gmin zlokalizowana jest przynajmniej jedna przychodnia, dzięki czemu dostęp pacjentów do lekarza pierwszego kontaktu jest zdecydowanie ułatwiony. Na terenie powiatu znajduje się czternaście aptek. Najwięcej zlokalizowanych jest w Czerwionce- Leszczynach (7) , po dwie apteki posiadają Lyski, Świerklany, Gaszowice jedynie na terenie Jejkowic znajduje się jedna apteka.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Instytucją realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, stanowiące ważny podmiot w realizowaniu polityki społecznej powiatu. PCPR zajmuje się min.

- organizowaniem i zapewnianiem usług określonym standardzie domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do DPS (Dom Pomocy Społecznej w Lyskach zajmuje się opieką społeczną kobiet chorych psychicznie i chorych umysłowo)
- prowadzi ośrodek interwencji kryzysowej
- prowadzi Powiatową Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą
- prowadzi doradztwo metodyczne dla pracowników społecznych i pracowników socjalnych z terenu powiatu
- przyznaje specjalne świadczenia pieniężne dla osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, resocjalizacyjnych zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych
- organizuje opiekę w rodzinach zastępczych
- inne zadania objęte ustawą – O pomocy społecznej z 12.03.2004r. DZ.U. 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami

Gospodarka

Podmioty Gospodarcze

W powiecie rybnickim w 2001r. było zarejestrowanych 4385 podmiotów gospodarczych – podział na branże przedstawia wykres słupkowy:

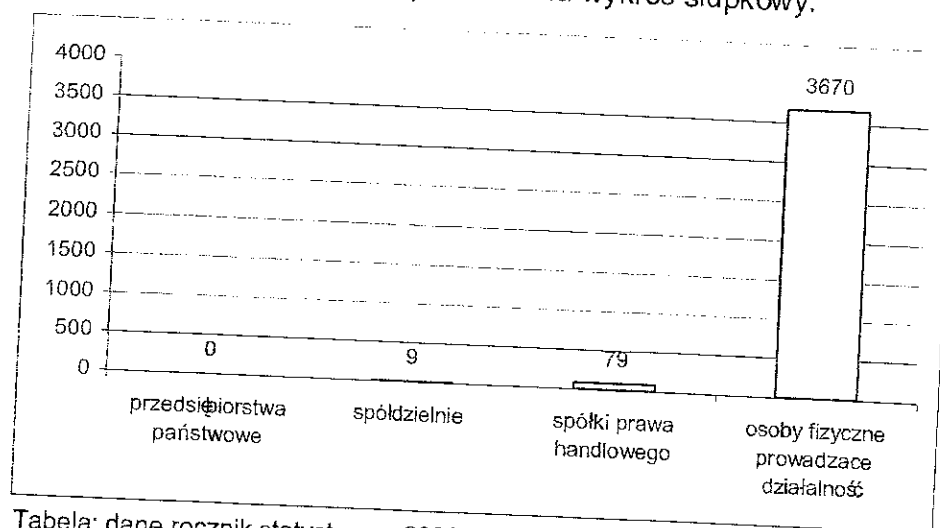

Tabela: dane rocznik statystyczny 2002

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Z wykresu wynika, iż prawie 99% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu to podmioty prowadzone przez osoby fizyczne. Górują przede wszystkim usługi, handel - mała i średnia przedsiębiorczość. Tego typu działalność jest wspierana przez instytucje okołobiznesowe: Izbę Gospodarczą, Cech Rzemiosł Różnych Małej i Średniej Przedsiębiorczości. Prym wiedzie przemysł i budownictwo gdzie zatrudnionych jest 51.2% mieszkańców. Usługi rynkowe to 21.4%, usługi nierynkowe to 25.7%. Najmniej ludzi zatrudnionych jest w rolnictwie (1,7%) co dowodzi, że powiat rybnicki nie jest powiatem rolniczym (pomimo tego, że dominują gminy wiejskie). Spowodowane jest to bliskością dużych zakładów przemysłowych, kopalń znajdujących się sąsiednich górniczych, przemysłowych gminach.

Mieszkalnictwo

W powiecie rybnickim przeważa budowa jednorodzinna (prawie na całym terenie) jedynie w przypadku jednej gminy Czerwionka- Leszczyny, w której występuje budownictwo wielkopłytowe. Systematycznie poprawiana jest dostępność do mediów: wody (wodociągi komunalne) prądu i gazu (zakład gazowniczy) na terenie Świerklan i Czerwionki - Leszczyny. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w m² wynosi 75.5 przy średniej wojewódzkiej 60.9. Ogólna liczba mieszkań to 21 469.

Infrastruktura drogowa, pojazdy

Na terenie powiatu rybnickiego istnieje dobrze rozbudowana sieć dróg. Głównymi szlakami komunikacyjnymi są drogi wojewódzkie: nr DW 935, DW 925, DW 924, DW 923 DW 932, DW 929. Drogi powiatowe mają łączną długość 104 km, nieco mniejszą funkcję komunikacyjną pełnią drogi gminne. Łączna długość sieci dróg publicznych na terenie powiatu rybnickiego wynosi 362 km. Na wymienionych drogach, odbywa się ruch pojazdów samochodowych o zróżnicowanym natężeniu.

Większość dróg w powiecie została wybudowana lub zmodernizowana w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku i nie była przewidziana do przenoszenia obciążeń i wielkości ruchu, jaki występuje na tych drogach w chwili obecnej.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

W związku z tym wiele z nich z uwagi na całkowicie zdegradowaną nawierzchnię asfaltową, wymaga gruntownych modernizacji i dostosowania do obowiązujących standardów w tym zakresie.

Pojazdy zarejestrowane w Referacie Komunikacji Starostwa Powiatowego w Rybniku na stan 31.12.2003r. to 27565 z czego :

- 23264 – samochody osobowe
- 50 – autobusów
- 2260 – ciężarowe
- 1991 – motorowery

Obecnie notuje się gwałtowny wzrost ilości rejestrowanych pojazdów po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej .

Turystyka

Środowisko naturalne i przyrodnicze powiatu rybnickiego mogło by stanowić stanowi szczególną atrakcję dla gości z kraju i zagranicy. Jednakże tak nie jest ponieważ brakuje bazy hotelowej – noclegowej jest ona najniższa w całym województwie (0.2 miejsca noclegowe na 1000 ludności). Bogactwo przyrody tego obszaru niepowtarzalnie komponuje się z pięknem krajobrazów – część powiatu znajduje się na terenie parku krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich. Powoduje, to iż prawie 60% terenu należy do obszarów prawnie chronionych. Powiat posiada najwięcej terenów wartościowych przyrodniczo w województwie w tym zakresie wyprzedza powiaty z okolic Beskidów i Jury Krakowsko – Częstochowskiej. Teren ten stanowi zielone płuca Górnego Śląska. Na obszarze Parku Krajobrazowego na uwagę zasługują liczne wartości geologiczne, fauny i flory. Prowadzona jest kampania na rzecz promowania turystyki rowerowej –budowę nowych szlaków rowerowych, prowadzenie wydawnictw związanych z tematyką rowerową np. „Rowerem po Zielonym Powiecie”. Jest to promocja nakierowana w stronę aktywnego wypoczynku połączona z możliwością zwiedzania min. drewnianych kościółków z XVI – XVIII, zabytków techniki (np. szyb Cila) i pomników przyrody. Powoli pojawiają się gospodarstwa agroturystyczne np. Lyskach. Interesującymi miejscami do wypoczynku i rekreacji są okolice zbiorników wodnych: w Palowicach – tzw. Pojezierze Palowickie (Czerwionka – Leszczyny).

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Planowane projekty i zadania inwestycyjne w podokresie 2004– 2006 i w latach następnych Powiatu Rybnickiego

NAZWA	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ
Stypendia dla młodzieży wiejskiej i młodzieży z terenów przemysłowych	2004 -2005	129.065
Powiatowy plan pomocy osobom niepełnosprawnym	2005-2010	-
Polepszenie bazy edukacyjnej i jej infrastruktury	2004-2007	2.685.504
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2004-2007	589.012
Rewitalizacja obiektów zabytkowych na terenie powiatu lub stanowiących własność powiatu	2004-2007	-
Rozszerzenie programowania rewitalizacji na terenie powiatu na wszystkie obiekty zabytkowe – mecenat powiatu	2004-2007	-
Remonty dróg powiatowych	2004-2007	-
Remonty chodników	2004-2007	-
Razem	-	3.403.710

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Zadania planowane do realizacji w latach 2004 – 2006r. z udziałem funduszy krajowych i strukturalnych.

Priorytetowymi zadaniami dla Rybnickiego Samorządu Powiatowego są inwestycje w ochronę środowiska. Powiat raz już otrzymał nagrodę (Climate Star 2002 w Austrii) za nowatorski projekt związany z biomasą. Równocześnie promowana jest energetyka źródeł odnawialnych i likwidacja niskiej emisji co jest znacznym problemem na tym terenie. Przeważająca ilość domów opalana tradycyjnymi źródłami energii jak węgiel, miat czy koks.

- Likwidacja niskiej emisji
- Biomasa
- Likwidacja dachów pokrytych azbestem
- Oczyszczalnie ścieków, kanalizacja
- Drogi

Równocześnie Powiat będzie realizował szereg remontów, modernizacji dróg będących własnością powiatu które to znacznie polepszą istniejącą sieć komunikacyjną i infrastrukturalną. Warto zwrócić uwagę na, to iż przez teren powiatu będzie przebiegała autostrada A1 (gminy Świerklany i Czerwionka – Leszczyny), która w znacznym stopniu polepszy warunki drogowe, ekologiczne i stworzy powiat bardziej „dostępny” dla przyszłych inwestorów. Środki pozyskane na remonty dróg będą pochodziły ze źródeł własnych jak również przede wszystkim ze środków pochodzących z zewnątrz – pomoc z Unii Europejskiej i mechanizmy finansowe (w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) przyznanych Polsce).

Ze szczególnym uwzględnieniem będzie kładziony nacisk na rewitalizację obiektów zabytkowych – do których min. zalicza się budynek siedziby Starostwa Powiatowego.

- Poprawa funkcjonowania Starostwa Powiatowego
- Racjonalizacja kosztów związanych z mediami
- Ochrona środowiska

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

- Rewitalizacja „Starościńskiego Parku”
- Remont parkingu

Ważnym czynnikiem jest rozwój zasobów ludzkich i pomoc społeczna. Osoby niepełnosprawne są wspierane przez powołanego zarządzeniem Starosty Rybnickiego Rzecznika ds. Osób niepełnosprawnych, który to zajmuje się pomocą niesioną osobom niepełnosprawnym, jak również jego priorytetowym zadaniem jest wprowadzenie w życie planu pomocy osobom niepełnosprawnym.

- Program Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Powiecie Rybnickim na lata 2005 – 2010r.
- możliwość zdobycia dodatkowych środków pomocowych np. z PFRON zakup samochodu do DPS w Lyskach, Szkoły Specjalnej czy Warsztatów Terapii zajęciowej

Wydział Organizacyjny poprzez Biuro Promocji i Informacji i Referat Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu występuje o środki pomocowe z Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na rozwój infrastruktury społecznej i edukacyjnej. Priorytetem zadań inwestycyjnych jest budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Czerwionce – Leszczynach wraz z całym zapleczem sportowo edukacyjnym (kompleks budynków administracyjnych w jednym z nich będzie miała swoją siedzibę Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, całość będzie stanowiła bardzo dobre powiatowe zaplecze edukacyjno-dydaktyczne pokrywające w całości zapotrzebowanie na tego typu instytucje).

W związku z istniejącymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi i istniejącymi ścieżkami rowerowymi należy zwrócić uwagę na promowanie turystyczne powiatu poprzez :

- stworzenie regionalnego produktu turystycznego
- budowa bazy noclegowej, hotelowej
- stworzenie sieci szlaków konnych

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Dane tabelaryczne ukazują listę kluczowych zadań ujętych w strategii rozwoju obejmującej krótki okres programowania lata 2004 – 2006 r.

Lista zadań priorytetowych

Plan krótkookresowy zgodny ze strategią lata 2004-2006

	CEL	ZADANIA
1.	Rozwój zasobów ludzkich, ochrona społeczna	▪ Stypendia dla młodzieży wiejskiej i młodzieży z terenów przemysłowych ▪ Powiatowy plan pomocy osobom niepełnosprawnym
2.	Rozwój infrastruktury	▪ Polepszenie bazy edukacyjnej i jej infrastruktury
3.	Działania proekologiczne	▪ Rewitalizacja obiektów zabytkowych na terenie powiatu lub stanowiących własność powiatu ▪ Rozszerzenie programowania rewitalizacji na terenie powiatu na wszystkie obiekty zabytkowe – mecenat powiatu

Tabela: Strategia Trwałego Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Rybnickiego

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Powiązanie projektu z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu. (opis poszczególnych zadań na lata 2004-2006r.)

Obecnie Powiat nie realizuje działań inwestycyjnych ze względu na małe środki finansowe. Dotychczas jedynie były (są) realizowane zadania nie inwestycyjne.

1. Projekt opalania budynków użyteczności publicznej w gminie Lyski (projekt ten zakłada wykorzystanie odpadów drewnianych powstałych w wyniku działalności Powiatowego Zarządu Dróg, a także leśnych wiatrołomów i innej biomasy do opalania Urzędu Gminy, Domu Pomocy Społecznej, szkół parafii i innych budynków w Lyskach (łącznie 9 budynków) – nagroda CLIMATE STAR 2002 (Modelowe projekty w dziedzinie ochrony klimatu) (Budżet Powiatu Rybnickiego)
2. „Spajanie sieci szlaków i ścieżek rowerowych na terenie powiatu rybnickiego” dzięki temu projektowi powstała spójna powiatowa sieć tras rowerowych połączonych z miastem Rybnik projekt ten był połączony z wydaniem folderu opisującego trasy wraz z mapą (środki WFOŚiGW W Katowicach i Budżet Powiatu Rybnickiego)
3. „Zarządzanie energią i środowiskiem w budynkach publicznych w województwie śląskim” – w ramach tego projektu była przeprowadzona inwentaryzacja budynków użyteczności publicznej na terenie całego powiatu wraz z siedzibą Starostwa Powiatowego. Pilotażowy program nastawiony na racjonalizowanie kosztów zużycia mediów. Dzięki temu powstał audyt energetyczny budynku siedziby starostwa powiatowego, który to jest swoistym business planem przedsięwzięć energooszczędnych – rewitalizacja budynku starostwa. (Budżet Powiatu Rybnickiego)
4. Stypendia Wiejskie dla uczniów i studentów – w ramach działania 2.2. ZPORR „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” - współfinansowane przez Europejski Fundusz Społeczny. Stypendia są udzielane dla 40 uczniów Zespołu Szkół w Czerwionce –Leszczynach i 44 Studentów zamieszkałych na terenie powiatu rybnickiego. (Budżet Powiatu Rybnickiego, środki Europejskiego Funduszu Społecznego i z budżetu państwa Minister Edukacji Narodowej i Sportu, Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej)

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

5. Remonty dróg, budowa chodników – Powiat sukcesywnie stara się poprawić istniejący stan dróg w miarę swoich możliwości finansowych. Jednak są one nieznaczne i niewystarczające pozwalają jedynie na pobieżne naprawy. Powiat wypracował metodę współfinansowania budowy chodników wraz z gminami – jest to pewnego rodzaju alternatywa na pozwalająca na poprawę istniejącej infrastruktury drogowej przy małych posiadanych środkach finansowych. (Budżet Powiatu Rybnickiego i Budżety Gmin)

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana sprawdzeniu na poszczególnych etapach, na koniec każdego okresu programowania (2004 – 2006, 2007 – 2015) oraz na koniec okresu objętego niniejszym Planem. Kontrolą podlegać będzie stopień realizacji poszczególnych celów, monitorowanie postępu wdrażania zaplanowanych działań, ich zgodności z harmonogramem, sposób finansowania oraz rezultaty.

W wyniku wdrożenia działań zaplanowanych w Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2004 – 2006 przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników ogólnych:

Każde działanie będzie podlegać kontroli i ocenie. Stopień realizacji poszczególnych działań zostanie określony przy pomocy wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.

Wskaźniki produktu

- długość zmodernizowanych dróg
- długość wybudowanych chodników
- wyremontowanych obiektów użyteczności publicznej
- powierzchnia zbudowanej sali gimnastycznych
- powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej
- liczba uczniów, studentów korzystających ze wsparcia stypendialnego

Wskaźniki rezultatu

- nośność zmodernizowanych dróg
- polepszenie warunków drogowych
- liczba korzystających z sali gimnastycznej
- liczba osób (uczniowie/studenci) korzystających ze stypendiów

Wskaźniki oddziaływania

- poprawa warunków edukacyjnych
- liczba pojazdów korzystających z dróg
- liczba osób, które ukończyły na miejscu szkołę średnią

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Monitorowanie wskaźników produktów, rezultatu i oddziaływania będzie dokonywane na podstawie:

- danych statystycznych opublikowanych przez GUS i Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy
- okresowych pomiarów ruchu pojazdów wykonywanych przez Powiatowy Zarząd Dróg,
- i innych dostępnych opracowań, które to pozwalają szczegółowo(bieżąco) monitorować wskaźniki rezultatu.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Plan finansowy i realizacja zadań 2004 – 2006r.

Nazwa działania	Cel programu	Nazwa zadania	Termin/okres realizacji	Łączne nakłady Finansowe	Wydatki			Jednostka realizująca program
					2004	2005	2006	
1. Budowa sali gimnastycznej	Poprawa infrastruktury sportowej przy placówce oświatowej	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Czerwionce-Leszczynach	3 lata	2.685.504	-	1.550.250 Budżet własny, ZPORR, inne środki pomocowe	1.110.005	Zespół Szkół w Czerwionce – Leszczynach
2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Racjonalizacja kosztów ogrzewania, ograniczenie niskiej emisji	Termomodernizacja budynku starostwa	3 lata	589.137	-	224.012 Budżet własny, ZPORR, inne środki pomocowe	200.000	Starostwo Powiatowe w Rybniku
3. Stypendia dla Uczniów i Studentów	Poprawa jakości dostępności do nauki osób o niskich dochodach	SUS-System Uczniowskich Stypendiów Powiatu Rybnickiego SUSII-Stysem Studentckich Stypendiów Powiatu Rybnickiego	1 rok	129.069	-	129.065 Środki EFS (ZPORR)	-	Powiat Rybniki

Tabela: Dane pochodzące z Wydziału Finansowo Budżetowego powiatu Rybnickiego

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

System wdrażania, sposoby monitorowania, oceniania

Plan Rozwoju Lokalnego będzie wdrażany przez Starostę Rybnickiego, przy pomocy podległych mu pracowników z Biura Promocji i Informacji i Wydziału Finansowo – Budżetowego. Występować oni będą o środki finansowe, sporządzając właściwe projekty i wnioski.

System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego i oceny planu jest wprowadzony po to by: prowadzić stałą kontrolę nad planem i sposobem jego realizacji. Monitorowanie również będzie odbywało się w oparciu o wskaźniki zawarte w każdym ze złożonych projektów do funduszy strukturalnych (może występować bardziej szczegółowa ocena i monitoring). Monitorowanie odbywać się będzie przy pomocy wskaźników monitorowania wymienionych w rozdziale V tj. wskaźnik produktu, wskaźnik rezultatu, wskaźnik oddziaływania.

Odpowiednim organem odpowiedzialnym za monitorowanie i ocenę realizacji Planu Rozwoju Gospodarczego jest Rada Powiatu Rybnickiego poprzez właściwe tematycznie komisje :

1. Komisji ds. Integracji Europejskiej - jako komisja właściwa tematycznie
2. Komisja Budżetu Finansów i Rozwoju Gospodarczego –kontrola finansowa

Zadania komisji związane z monitorowaniem planu :

1. stały monitoring nad planem
2. składanie nowych propozycji zmian
3. konsultacje z partnerami społeczno-gospodarczymi
4. ocena finansowa realizacji- składana dwa razy w roku
5. coroczne sprawozdanie z realizacji

Równocześnie będzie prowadzona współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami samorządowymi, która opierała się będzie min. na okresowych spotkaniach z lokalnymi ekspertami, przedstawicielami samorządu, przedstawicielami lokalnego samorządu powiatowego, gminnego i innymi liderami lokalnymi

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

Ogólne działania informacyjne skierowane będą do całej społeczności lokalnej zamieszkującej teren Powiatu Rybnickiego. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego prowadzone będą poprzez zamieszczenie informacji dot. zagadnienia na:

- tablicach informacyjnych budynku starostwa i urzędów gmin
- informacja w Biuletynie Informacji Publicznej
- w powiatowym bezpłatnym biuletynie informacyjnym „Kurier Powiatowy”
- na stronach internetowych starostwa:

Oczekiwanym rezultatem Planu Rozwoju lokalnego będzie to, iż znacznie wzrośnie społeczne zainteresowanie projektami które zawarte zostały w planie. Zwiększy się partycypacja mieszkańców w życiu społecznym, kulturalnym, decyzyjnym społeczności powiatowej. Co pozwoli w przyszłości w pełni określić zapotrzebowanie na następne okresy planistyczne na lata 2007-2015 – okres średnioterminowy i na lata po roku 2015 jako plan horyzontalny.

Analiza – SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne gospodarczego rozwoju

Mocne i słabe strony

ROLNICTWO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
	rozdrobienie gospodarstw
odpowiedni dostęp do dóbr kultury i oświaty	słaby obrót ziemią
dobrze rozwinięta sieć elektryczna, wodociągowa na obszarach wiejskich	brak bazy przetwórczej
dobra dostępność komunikacyjna – połączenie z sąsiednimi gminami, wzrost dostępności telekomunikacyjnej	słabe wykorzystanie zasobów ziemi (gleby złej jakości)
	słabo rozwinięty system kanalizacji i utylizacji odpadów
TURYSTYKA I AGROTURYSTYKA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
walory krajobrazowo – przyrodnicze – Park Krajobrazowy Cysterskie	Mała ilość gospodarstw agroturystycznych
Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich	
tradycyjne polskie rolnictwo, silne przywiązanie mieszkańców do tradycji i ziemi	
bardzo dobry system ścieżek, szlaków rowerowych i pieszych	
	brak charakterystycznego produktu turystycznego powiatu
architektura drewniana sakralna	

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
położenie przy planowanej budowie autostrady na osi północ - południe, autostrada A1	zbyt długi okres budowy autostrady-utrudnienia związane z wykupem gruntów
położenie na przebiegu tranzytowym tras kolejowych	niezadowalająca jakość torów kolejowych, brak pieniędzy na remonty
niewielka odległość dobre połączenie drogowe i kolejowe z Katowicami,	niezadowalający stan dróg przebiegających przez powiat i brak realizacji wymaganych remontów kapitałnych
w miarę dobre połączenia drogowe z sąsiednimi powiatami	brak dróg czteropasmowych - zbyt długi czas przejazdu
wzrost dostępności do telefonii przewodowej i bezprzewodowej oraz poprawa jej standardów	wysokie koszty utrzymania łącz
pełny dostęp do środków informacji i masowego przekazu	zbyt małe lokalne media informacyjne
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, WZROST GOSPODARCZY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
dobre położenie na szlaku komunikacyjnym	
wzrastająca ilość studentów i uczniów szkół średnich	migracja młodzieży wykształconej poza granice powiatu
w miarę dobrze rozwinięte rolnictwo	nadmiar ludności w rolnictwie- rozdrobnione gospodarstwa rolne
rozwinięte usługi (budownictwo, stolarstwo...)	niski poziom inwestycji ogólnie powiatowych
duża ilość firm rodzinnych (piekarnictwo, cukiernictwo)	zbyt mały poziom usług

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

istnienie samorządu gospodarczego	za małą siłą oddziaływania samorządu gospodarczego na rozwój przedsiębiorczości i rozwój gospodarczy powiatu
	niezadowalający dostęp do łączy internetowych
OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
wzrasta stopień świadomości mieszkańców dotyczącej ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego	zbyt małe zaangażowanie mieszkańców w ochronę dziedzictwa kulturowego
istnienie prawnych możliwości regulacji i tworzenia miejscowych przepisów dot. ochrony środowiska na poziomie gmin i powiatu	zbyt mała pomoc finansowa (refundacje poniesionych kosztów) dla mieszkańców np. likwidacja niskiej emisji, wymiana pokryć dachowych zawierających azbest itp.
stały i wyraźny rozwój infrastruktury komunalnej chroniącej środowisko	problemy ekonomiczne i spadek dochodów ludności, bezrobocie powodują odsuwanie wielu koniecznych działań nfrastrukturalnych i ochronnych
większość istniejących zasobów przyrodniczych i kulturowych może stanowić czynnik rozwoju i generować dochody	braki w infrastrukturze zapewniającej ochronę środowiska przyrodniczego, przy wzroście ilości ścieków, masy odpadów komunalnych, przewozów, użytkowania wyr. chemicznych, powodują relatywny wzrost zanieczyszczeń i zagrożeń
OCHRONA ZDROWIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
duża ilość niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	brak kompetencji dla samorządu terytorialnego do sprawowania nadzoru nad funkcjonowaniem niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej i praktyk indywidualnych i grupowych

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

budowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 3 w Rybniku	utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów i diagnostyki specjalistycznej (odległość, terminy)
personel medyczny posiadający odpowiednie kwalifikacje	niskie stawki finansowania udzielanych świadczeń medycznych w stosunku do kosztów ponoszonych przez świadczeniodawców – brak zabezpieczenia finansowego dla wszystkich świadczeń
	zbyt małe w stosunku do potrzeb zabezpieczenie opieki stomatologicznej – zbyt wąski zakres bezpłatnych świadczeń
EDUKACJA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
zmodernizowana i systematycznie remontowana baza lokalowa szkół i placówek oświatowych	ograniczanie kompetencji samorządu terytorialnego na rzecz administracji państwowej
kadra pedagogiczna posiadająca odpowiednie kwalifikacje zawodowe	niska świadomość znacznej części rodziców odnośnie kształcenia swoich dzieci
planowanie kariery zawodowej absolwentów	„wyjazdy zarobkowe” po za teren powiatu
dobra współpraca z gminami w zakresie oświaty	
stabilna kadra pedagogiczna	

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU POWIATU - ANALIZA SZANS

I ZAGROŻEŃ

ROLNICTWO	
SZANSE	ZAGROŻENIA
wspólna polityka rolna UE	(ukryte) bezrobocie agrarne
dostępność do funduszy europejskich i dopłat obszarowych	konieczność szybkiego dostosowania produkcji żywności do wymagań rynków UE (normy unijne)
TURYSTYKA	
SZANSE	ZAGROŻENIA
dostęp do zbiorników wodnych	silna konkurencja terenów atrakcyjnych turystycznie poza powiatem
tworzenie regionalnych oraz ponadregionalnych szlaków turystycznych, pieszych i rowerowych	małe finansowanie tego typu przedsięwzięć
dostępność do funduszy europejskich	słabe dotychczasowe wykorzystanie funduszy przedakcesyjnych
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, WZROST GOSPODARCZY	
SZANSE	ZAGROŻENIA
możliwość powstawania nowych inwestycji, nowych miejsc pracy na terenie powiatu	duża konkurencja (Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna- Podstrefa Jastrzębsko – Żorska)
nowe tereny pod inwestycje w sąsiedztwie powiatu	opóźnianie budowy autostrady
Polska w Unii Europejskiej, korzystanie z funduszy strukturalnych	trudności w spełnieniu wymogów związanych z wypełnianiem wniosków

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Rybnickiego na lata 2004-2006r.

występowanie znacznego zapotrzebowania na usługi agroturystyczne, szczególnie wśród mieszkańców dużych miast	narastające niezadowolenie rolników
stabilny pieniądz, zmniejszająca się stopa inflacji, pojawienie się preferencji kredytowych w szczególności na tworzenie nowych miejsc pracy i restrukturyzację rolnictwa	stałe nasilanie się ruchu samochodowego oraz wzrost liczby wypadków na drogach brak inwestycji w modernizację
OCHRONA ZDROWIA	
SZANSE	ZAGROŻENIA
prywatyzacja ochrony zdrowia	niedostateczna ilość środków